V. évfolyam. Kis-Czell, 1903. junius 21. 25. szám.

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

Megjelen minden vasárnap. Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetési ár:
Egy évre . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. — fil.
Fél évre . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

A Dunántul haramiái.

A híres Rádaynak föl kene támadnia a haló porából, hogy megmentse a Dunántult azoktól a haramiáktól, akikhez képest Sobri Jóska, Patkó Pista, Pap Andor, Király, Mihlfait csak egy ártatlan lokális csavargó-romantika hősei valának.

Nagyobb feladat állana előtte, mint akkor, mikor vaskezeit rátette a dunántuli betyárvilágra és az egész szegénylegény-époszt kiirtotta, semmivé tette.

Veszedelmes népség volt a betyár valóban. A magyar fajt jellemző negédességből daczolt a törvény paragrafusaival, rabolt is, lopott is, gyujtogatott is, néha ölt is, az igaz.

Rettegésbe ejtett egy-egy községet, kifosztogatott egy-egy vasárost, megsarczolt egy-egy pusztát és néha, előnyükre legyen mondva, legyilkolt egy-egy embert is.

Türhetetlen volt az állapot, ki kellett pusztulniok. Egy embert végre fölruháztak teljhatalommal, hogy mentse meg a közbiztonságot, mert egyes emberek vagyona, életbiztonsága vala veszedelemben, ez pedig nagy szégyen egy rendezett törvényes országra.

Hát kötélre jutottak a betyárok mind, utoljára irmag sem maradt belőlük.

És azzal megtisztult a Dunántul.

Elmult három évtized és immár eljött ismét az az idő, amikor szomjas lélekkel vágyunk vissza egy Rádayt, aki statáriális vasszigorral lépjen föl a Dunántul, kiirtani legujabb és legveszedelmesebb haramiáit.

Ezek nem a Bakonyban tanyáznak, nem fegyverrel ereszkednek alá, hogy egy-egy boltost megraboljanak tarka kendőitől és vásári gyolcsaitól, hogy azután táncz és puskaropogás közt kiosszák, szétmérjék és visszaadják a népnek, amint azt azok az akasztófán száradt bakonyi zsiványok tették, hanem napról-napra ezrével és ezrével rabolják meg ősi hajlékától szülőföldjétől, ezredéves otthonától a népet és viszik, üzik, kufárkodják el az idegen nyomoruságnak, — szabadon, nyiltan, bántatlanul.

Ezek a legujabb veszedelmes dunántuli haramiák: a kivándorlási ügynökök.

Hogy a tiszta faj magyar nép annyi törvényes óvó intézkedés daczára annyi ezrével hagyhatja el hazáját, titkon, lopva, szökve, azt e gaz kivándorlási ügynököknek tulajdonithatjuk.

Piszkosabb rabszolgakereskedést üznek ezek, itt a kulturális Európa szivében, a dunántuli néppel, mint üztek a legtávolabbi amerikai gyarmatokban.

Ezek hálózzák be a magyar népet paradicsomi mesékkel, csábos igéretekkel, ezek látják el hamis utlevéllel, hajójegyekkel, pénzzel, ezek hozzák be ide a rettenetes mételyt, hogy már egy országot fenyeget immár a dolgos faj kipusztulásával.

Az egyszerü becsuletes magyar paraszt ember sohase mozdulna ki kicsiny fehér házikójából, hogy elmenjen tengereken tul Amerikába, mert hisz akár milyen szegényesen él is, de megterem még számára annyi buza, hogy szeghessen belőle kenyeret.

Hanem ezek a gaz kufárok rabolják, nem az egyes emberek vagyonát, hanem

TÁRCZA.

A tilosban.

Hatalmas asszonyi lárma hallatszik a komor épület hivatásos csendjében. A beavatottak tüstént tudjak, hogy a nagysága toilettjét bevégezvén, menni készül valahova, csak az üditő, frissitő, ifjitó cziczóma szereket kell még elrakni.

Sok nógatásra férje ura is előkerül s megindulnak a hűditó körutra, mert ők népszerüségben utaznak — megérdemelt eredmény nélkül. Hej! hálátlan a mai világ!

Farmos Gábriel és neje született Rosenbaum Ludmilla, e vegyes pár.

Ha mint gyermek és anya, állanának egymással viszonyban, nem zavarnák meg az európai egyensulyt, de mint hites társak a megoldhatlan és legképtelenebb problémák egyikét képezik.

Önző hiuság vagy — ha ugy tetszik — hiu önzés és pénzszomj mindenre képes!

Farmos ur valami ritka exotikus kincstári hivatalt visel csekélyke fizetéssel; önmaga ép oly exotikus, mint a hivatala. Középtermetü vézna, emigak alak; szemei körül legyezőszerüleg szántottak barázdát a lelkiismeretbeli gondok a öregbitik az alig 30 éves férfit. Lépdel, mintha tojáson járna, kevély, gőgös lefelé, a legcsuszóbbmászóbb kétéltü felfelé.

Bájos oldalbordája, férje minden jeles tulajdonával fel van ruházva. Elragadtatásában a divatot is irányitani akarja. Most is erős, hosszuuszályu hamuszinü selyemruha boritja terjedelmes alakzatát, czipellője divatosan a ruhaszövetből van készitve, rajtok hamisan ragyogó erős csat; hajzata fészekszerüen kétoldalt ereszkedik a fülekre nagyon előnyösen illődve, ezek nagyságát. Ludtalpu lépései határozottak és kimértek, miként a szürke gém é és a Blaha-Serail-pouder sem képes feledtetni, hogy e nő már közel van az ötödik X-hez.

A Nemzeti Muzeum örök mulasztást követ el, ha e Barnum párt még éltében meg nem veszi.

Végre az utczára jutnak s kétes hatással sietnek a városka ligetjébe, ahol a katonazene térzenét ad, amelyen a város társadalmának előkelősége megjelenni szokott.

Körkörös sétájukban jobbra-balra hévellőzik tekintetök, vajjon hol akad egy kalapot emelő lélek, kinek köszöntésére büszkén hivatkozhatnak

Ez nem is késik. Már az első fordulónál közel a zenéhez, megpillantották Báttka Vidor ügyvédet, aki két épen e napon bevetődött jómódu paraszt klienszével hallgatta a zenét.

— Kezeit csókolom — röpité az üdvözletet az udvarias Bátka feléjök.

A két paraszt sunyian fordult a prókátorhoz: Tekintetes ur! Ki ez az éltes asszonyság a fiával? Olyan fehér mázos, mintha lisztes volna!

— A fiatal ember kincstári hivatalnok, az asszonyság pedig a neje — felelé az ügyvéd.

— Ejnye, de fura egy dolog ez, tekintetes ur! Ennél a házasságnál sem adtak ám szinre szint! De amint kiri belőlük, jómódunknak kell lenniök, meg hát ebéd idején szegény asszony a konyhában forog.

— Fix fizetése van, mint a jegyző uraknak, semmi egyéb.

— No már tekintetes uram, a mi jegyző urunknak van szép mellékjövedelme, de ily kaczitántosan nem tudja élete párját járatni.

— Meghiszem, Márton gazda, de a jegyző ur nem is jár, ám — tilosban!

Az már megint szent igaz! De menjünk is ebből a fülledt levegőből!

Czakó.

Nevelési hibák és fordenságok.

Irta: KOVÁTS MIKLÓS.

(Folytatás.)

Ha egykis polkát tud zongorázni a fiucska, vagy leányka, akkor az esti társaságot be kell várnia; ott kell hallgatnia a felnőtt hölgyek társalgását, ha a szegényke még annyira unatkozik, még oly álmos is; mikor aztán — hála Istennek — a vacsorának vége, a kis leánykának oda kell ülnie a zongorához és eljátszania polkáját. A hőbeszédü asszonytársaság a darab végével azután nagyon természetesen unisonó tapsol a müvésznőnek, megdicsérik tartását, rendkivül ügyes technikáját, mely legalább is ha nem Lisztre, de bizonyosan Beethowenre, vagy más nagy müvészre emlékeztet.

Ez az émelygős, mert hazug dicséret megmérgezi a szegény leányka ártatlan kedélyét és szivét, s lassanként maga is kezdi hinni, hogy

28 krjával lesznek méterenkint elárusitva eredeti francia batisztok reme mintákban

Rózsa Sándor megnagyobbitott divatáru-kereskedésében KISCZELL. Fő tér.

kincsét az országnak, a lelket, a dolgos népet.

Végre is tétlenül nem nézhetjük ezt igy soká. A törvény nem elégséges, hogy e gazok működésének utját állja.

A veszedelem immár nagy és türhetetlen.

Kivételes intézkedés kellene, statárium és Ráday kellene.

Tizszeresen nagyobb szükség van rá, mint volt a Sobrik, Patkók korában.

Azok gyolcsot loptak, ezek az országot, a nép ezreit rabolják.

Hiába a börtön, az nem akasztja meg őket. Leülik a rájuk kirótt néhány hetet és bekalandozzák a Dunántult ujra.

Vessző és akasztófa kellene nekik, majd akkor aztán nem jönnének ide, kicsábitani a népet.

A vessző és az akasztófa nem a czivilizáczió eszköze ugyan, de a haramiákra nincs szüksége a czivilizáczionak.

A Dunántulnak volna legfontosabb érdeke, hogy torkon szorisa a gaz haramiákat, akik kirabolják az országból a népet.

Munkások balesetbiztositása.

Az ipari és kereskedelmi alkalmazottakról eddig csak betegségük esetére volt gondoskodva a betegsegélyző pénztárak létesitésével, melyeket még boldogult Baross miniszter honositott meg. Ily irányban haladt Darányi földmivelésügyi miniszter is, mikor megvetette alapját a gazdasági munkások és cselédek pénztárának.

Igen figyelemreméltó és nagy horderejü az a törvényjavaslat, melyet a kereskedelemügyi miniszter annak idején be fog nyujtani és amely az ipari, kereskedelmi és közlekedési alkalmazottak baleset ellen való biztositásáról szól. Ha — amint előrelátható — törvénynyé válik ez a javaslat, a munkások ügye hatalmas támogatást nyer vele. Mig a betegsegélyző pénztárak csak annak a munkásnak adnak — még pedig nem tovább, mint husz hétig — táppénzt, ki munkaközben szenvedett baleset következtében vált munka képtelenné, az uj törvényjavaslat életbelépése esetén megváltoznék a munkás helyzete balesetkor, legkivált sulyosabb, huzamosabb ideig tartó betegségre a bétegsegélyző pénztár nem volt tekintettel, mint — mint emli tettük — csupán husz hétig tartott segitsége, akár mily sulyos természetü baleset is érte a munkást. Ilyen esetben nyomor, koplalás, éhinség jutott osztályrészül a munkásnak és családjának. Ezért tulajdonitunk kiváló fontosságott ennek az alaposan kidolgozott javaslatnak, mely minden vonalon és minden irányban gondoskodik a balesetet ért munkásról, illetőleg családjáról.

A javaslat kötelezőnek jelenti ki a munkások és a 2400 korona vagy ennél kisebb fizetéssel biró alkalmazottaknak baleset ellen való biztositását.

Legfontosabb és legméltányosabb az a rész, mely szerint a biztositási dijakat egyedül a munkaadó fizeti. Igen helyén való ez az intézkedés. Sokkal nagyobb az értéke, kimagaslóbb a jelentősége, sem mint gondolnók. Van benne körültekintés, tapintatosság, a viszonyok alapos ismerete. A gazdasági munkás-pénztaraknál a munkások fizetnek — igaz nem nagy összeget, de — fizetnek. A munkaadó inkább megbirja a biztositási dijak lefizetését, mint az alkalmazott munkás, ki csak kerervesen nélkülözheti e filléreket. De még a munkaadó érdek is meg van ezzel óvva, mert ha rendesen fizetik alkalmazottaik biztositási dijait, megmenekülnek mindenféle kellemetlenségektől, de még el is mérgesitik a munkások és munkaadó közti viszonyt. Valamint a háztartási perek ezentul lekerülnek a napirendről, mert ha baleset fordul elő, az anyagi kártalanitást elintézi az országos balesetbiztositó pénztár, mely állami kezelés alatt fog állani.

A javaslat igen humánosan gondoskodik a balesetet ért munkásról, kik nem fognak végkielégitést kapni, minthogy a munkás, kit eddig néhány száz korona végkielégitésben részesitetne, rendesen nem tudta, mibe fogjon a pénzzel, hamarosan elköltötte s igy csak pillanatnyilag segitette a kapott pénz, de a véginségtől, a nyomortól nem mentetie meg. Ezentul munkaképtelensége és gyógyulási költségeinek arányához képest fog kapni bizonyos százalékszerü évi járadékot.

Ez az ujitás talán lecsendesiti az örökké forrongó kedélyeket, csil apitja a szüntelen békétlenkedők éktelen haragját. Belátják majd, hogy magasabb helyeken is gondolnak rájuk, érdekeiket szem előtt tartják, javukat akarják és jövőjükről humánusan gondoskodik az állam. A munkaszerető, józan és komoly elem át fogja látni, hogy az őket bosszura, háboruskodásra, békétlenkedésre szitó, izgatók hamisan prédikálnak, nem annyira javukra törekszenek, mint megrontásukat érik el. Nem fognak a hamis tanokat hirdető álprófáték beszédeire hallgatni, hanem követni fógják a maguk csendes, egyöntetü ösvényét, honnan nem kell letérniök, s ha a sors keze rájuk talál sujtani, nem lesznek elhagyatva, nem kell majd koldustarisznyát akasztania a nyakukba és felebarátaik irgalmára támaszkodnia — ott lesz a támogatójuk — az országos baleset biztositó pénztár.

HIREK.

— **Hátralékos helybeli** előfizetőinket egész tisztelettel arra kérjük, legyenek szivesek lapunk kézbesitőjénél az e negyedre szóló, csekély két koronás nyugtáikat kiváltani, miután e negyednek is a vége felé közeledünk im már. Csekély összegről lévén szó, azt hisszük bárki is, minden megerőltetés nélkül megfizeheti azt, s nem kell hozzá más, csak egy kis jóakarat. Lapunk fentartása tetemes anyagi áldozatot igényel s igy többrendbeli kötelezettségeinknek mi is csak ugy tudunk megfelelni, ha t. olvasóink méltányolják a közügyek terén való önzetlen munkálkodásunkat s szives támogatásukkal segitenek bennünket. Ismételten kérjük a nyugták beváltását. *A kiadóhivatal.*

— **Vármegyei közgyülés.** Vasvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 22-iken rendkivüli közgyülést tart, melynek főtárgya a törvényhatósági tisztviselők fizetés rendezése lesz. Adja Isten, hogy ez a sokakat érdekló kérdés minél előbb a legjobb megoldást nyerje.

— **Evang. papi-gyülés.** A kemenesaljai ev. papság szerdán tartotta rendes évi közgyülését Nemes-Dömölkön. Gyülés után a kis-czelli „Korona"-szállodába banketre gyültek össze.

— **Egyleti élet.** A kis-czelli Férfi Daloskör szerdán este választmány-ülést tartott. A pénztárt ujólagos felülvizsgálat mellett Zsigmond István pénztárosnak átadta. Minden a legnagyobb rendben találtatott. Elnök egy lepecsételt levelet adott át Pálovics József választmányi tagnak felbontás végett és kitünt hogy Wagner Lőrincz apát ur 20 koronát küldött az egyletnek és ezzel a daloskör alapitó tagjai közé lépett. Miokból apát urnak e szép ténykedését jegyzőkönyvbe foglalta és neki nyilvánosan is őszinte köszönetet mond. Kis-Czell, 1903. junius 18-án.

Horváth János, titkár.

— **Levél egy hivőhöz.** Tisztelt uram! Jól esett sorait olvasnom, annyival inkább, mert — adja Isten, hogy rossz próféta legyek — a mai bucsujárás már csak szép estipirja egy leáldozó napnak, melynek keltét csak jobb idők hajnalával várhatjuk. De sok ember ez estipirt sem szereti. „A nép maradjon otthon és dolgozzék, ne ácsorogjon hörögessen az utczán, hanem imádkozzék otthon;" — ezt mondják.

Hát mikor népünk fele szocziálista lesz, másik fele pedig Amerikába megy, akkor a nép még mindig nem dolgozik eleget? Mikor az Andrássy- és Kerepesi-ut széltében, hosszában hömpölyög a Marseillaise-t harsogó áradat, akkor és annak szabad hörögetni az utczán? Ki nem hallotta még a panaszt népünk erkölcseinek romlásáról, mily daczos, féktelen, minden tekintely iránt tiszteletlen? De hát uram, honnan szerezzen ideálokat a nép, ha oltárait ledöntjük?

---

nagy dolgokra termett, s a levét a szegény zongoramester issza meg, ki a legjobb akarat mellett sem képes kis növendékében felismerni a lángészt, amivé egy jó vacsoráért tették. Az igy elrontott gyermek képtelen a komoly munkára mint egyáltalán lehetetlen a kontártól jót várni, ki azt hiszi magáról, hogy remekművet készit. Hisz az ilyennek már nem kell tanulni! Csak tökéletlenségünk tudata adhat ösztönt a haladásra, türelmet és kitartást a fáradalmak elviselésére, melyekkel a haladás utján találkozunk s azért káros és veszedelmes kifolyasa a szülők hiuságának, mikor gyermekük képzelt vagy valódi tehetségét a legmagasabban állónak mondják. Minő akadályt vetnek ezáltal az iskolának is, mely tulajdonképen nem lángésznek való, hanem józanelméjü, közepes tehetségeknek. Ha az olyan gyermek szülei tekintélyet sem akarja elismerni, igen sok esetben nem fogja elismerni a tanitó tekintélyét sem. De a tanitó természetes eljárása a különben elkapatott gyermeket is józan észre téritheti. Az e fajta nevelésnek legnagyobb veszedelme ott rejlik, hogy a kedélyélet elhanyagoltatik, az érzelmek nevelésének ha meg is volnának gyökerei, hiányzik az üditő harmat az igazi szeretet meleg sugara.

Korunk nevelési rendszerében egy másik veszedelmes kinövés, hogy a zsenge 10—12 éves gyermekeknek az iskola és tanulástól ment idejét sem lelket éltető, szivet nemesitő hasznos időtöltéssel foglalják el, hanem valóságos erkölcsgyilkoló mulatságokat rendeznek a gyermekek számára. Csupán erkölcsi szempontból sem kellene megengedni oly gyermekszórakozást és mulatságokat, melyek az érzékiségnek időelőtti fejlődését mesterséges utokon segitik elő. Ilyen művészi tényező az ujabb időkben oly divatossá vált gyermekbálok mulatsága. Az a kis leányka, ki rossz házi nevelés folytán feszes vállfüzőben áll a tükör előtt, s dobogó szivvel várja a perczet, mikor mamája a gyermekbálba vigye s kit épen a ferde nevelés vidor, ártatlan gyermeksége árán kényszeritett oly helyzetbe, mely korával, természetével teljesen ellenkezik — koraéretté lesz. Ha ezen báloknál a czifrálkodási ösztönnek már a zsenge gyermeknél előtérbe való tolását mellőzzük is, mely a czikornyázott divat beteg elméjü raffinériájával az egészséges egyszerüséget kiszoritja, — vajjon megengedhető-e józanésszszel, hogy a szendergő érzékiséget csendes álmából felriasszuk, s a gyermeki ártatlanságot korai martalékul dobjuk oda? Mert az erkölcsi kórtünetek észrevétlenül foglalnak tért, mig lassankint szokássá válnak, s a társadalmi élet talajában erős gyökeret vernek. Érdemes volna tehát a maguk mulatságára gyermekbálokat rendező egyéniségeknek egy kissé behatóbban gondolkozni a dolog erkölcsi oldaláról!

(Vége köv.)

A tudományokból, művészetekből, irodalomból vagy a „Friss Ujság"-okból? De hát miből, ha nem a vallásból, szebbik felünknek, halhatatlan lelkünknek drága kincséből, melyből annyi erőt és vigaszt merit ezernyi bajában az ember? Szilágyi Dezső gonosztevőnek mondta azt, ki e kincsétől, hitétől fosztja meg embertársát. Nem fogja-e egykor azt mondani a nép az ő „felvilágositói"-nak: Elvettétek tőlem a mennyországot, adjátok ki tehát abban való részemet e földön!?

Tudja-e a bucsujárások ellensége, hogy Franciaország városainak és helységeinek háromnyolczada az első vásárokkal összekötött bucsujárásoknak köszöni létét? Hogy ugyan ilyenformán van a dolog Németországban? Hogy ugyan ilyenforma az eset saját hazánknak számtalan „Szent"tel kezdődő nevü helységénél, az annyiféle Apáti, Apátfalva, Monostor, Mon-Szeg, Mon-Apáti, Kolos-Mon., Gyeró-Mon, Barát, Baráti, Barátfalva stb. stb. városoknál és helyeknél? Hogy Kis-Czell városa is igy keletkezett? Melyik magyarnak nem reszket örömtől a lelke, ha nemzeti királyaink korára gondol? Pedig ez volt nálunk szülőkora a bucsujárásoknak is, midőn tiz- és tizezrek szent énekei hangzottak országutainkon nemzeti bucsu-szentélyeink felé! Jaj, de sokat lehetne itt még elmondani!

Uram sokszor szoritottunk mi, már kezet egymással, de talán soha melegebben mint most, midőn elbucsuzom öntől.

Isten vele! *Egy másik hivő.*

— **Évzáró vizsga.** A kis-czelli róm. kath. iskolában holnap lesz az évzáró-vizsga.

— **Zenevizsga.** A kis-czelli r. kath. leányiskolában f. évi junius hó 27-én délelőtt 9 órakor kezdődik a zenevizsga, melynek műsora a következő:

1. Mária ének. — 2. Donna Juanita (Schleiffer Piroska, Dávid Ilona, Jakab Irma). — 3. Galop (Pletnits Margit, Szabó Ilona). — 4. Die Alpenrose (Schleiffer Piroska). — 5. Galop (Pletnits Margit, Porkolább Ilona, Szabó Ilona). — 6. Teufelmarsch (Sleiffer Piroska, Dávid Ilona). — 7. Rhapsodie hongroise (Jakab Irma). — 8. Cavallerie-Marsch (Gáyer Mariska, Loránt Margit). — 9. „Szózat" és „Hymnusz" (Merkly Anna). — 10. Gruss an uen Rhein (Loránth Margit, Merkly Anna, Reindl Ilona, Jakab Irma). — 11. Martha (Gáyer Mariska). — 12. Magyar rhapsodia (Jakab Irma, Merkly Anna). — 13. Magyar ábránd (Loránt Margit). — 14. Grande Fantasie Brillante (4 kézre zongorán, Reindl Ilona, Merkly Anna). 15. Az ezüst-tátyol legendája (Szavalmány zongora- és harmonium-kiséretel. Szavalja Rikly Margit, zongorán kiséri Jakab Irma, harmoniumon Merkly Anna). — 16. Magyar ábránd (Reindl Ilona). — 17. Das Aipenhorn (Harmoniumon előadja Reindl Ilona, zongorán Gáyer Mariska) — 18. Ulenenritt (Merkly Anna, Reindl Ilona, Jakab Irma, Loránt Margit). — 19 Király-hymnusz.

— **Meghivó.** A „Tuberkulózis Ellen Védekező Vasvármegyei Egyesület" a f. évi junius 22-én délután 4 órakor a *hölgybizottság és egészségügyi bizottság megalakitasa tárgyában* rendkivüli közgyülést tart, melyre az egyesület igen tisztelt tagjait van szerencsénk az alapszabályok 7. §-ának értelmében ezuton meghivni. Szombathely, 1903. junius 9. Gerlits Sándor s. k., a „T. E. V. V. E." titkára, Bezerédj István s. k., a „T. E. V. V. E." elnöke.

— **Vaksötétség** honol mostanában esténkint Kis-Czellben, amennyiben az utczai lámpákat a legsötétebb éjszakákon sem gyujtják meg. Emiatt többen panaszt emeltek nálunk és arra kértek bennünket, hogy szólaljunk fel. Ime, megtettük, lesz-e eredménye felszólalásunknak nem tudjuk.

— **Egy kis parázs verekedés.** Urai-Ujfalubban Márkus Antalné korcsmájában hosszas borozgatás után összekülönböztek *Papp* Iván, *Papp* István, *Vörös* János, *Nagy* Károly, *Czenki* János. Miután pedig a szóharczban egyik fél sem győzött, boros-üvegekkel, végül pedig bicskával kezdettek egymásnak argumentálni s ezen argumentáczió oly erős volt, hogy mind az öten a *vitatkozás* terén maradtak s mindnyájan több napig fogják nyomni az ágyat, mely idő alatt lesz alkalmuk afelől, gondolkodni, hogy mégis jobb puhább okokkal meggyőzni egymást az igazságról.

— **Tánczmulatság.** A nemes-dömölki Olvasókör, f. évi julius hó 5-én, könyvtárának javára, a László-féle vendéglő kerthelyiségében zártkörü tánczmulatságot rendez. Belépő személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona.

— **A csaló gép-ügynök.** A mult héten, egyik este 10 órakor Jánosházán beállitott egy urasan öltözött ember Tausz Józsefhez, magát Dingha Pál gépügynöknek jelentvén, tőle szállást kért. Tausz ezt megis igérte neki és beszélgetés közben kérdezte az ügynök Tausztól, hogy „nem szoktak-e nála megjelenni a csendőrök?" Mire Tausz igenlőleg válaszolt, s erre Dingha tőle gyorsan eltávozott. Az esetet Tausz feljelentette a csendőrségen, hol is a nyomozás azonnal megtétetett és sikerült is őt elfogni. Miután személyazonosságát igazolni nem tudta, a csendőrség őrizett alá vette. Ezután kiderült, hogy nem gépügynök, állitólag vágujhelyi születésü nemrég szabadult ki a fegyházból, hol 3 évig volt elzárva; és most a szegényebb sorsu népet olykép csapta be, hogy megrendeltetett velük gépeket, géptüket és tőlük eléleget vett fel, mely összeget pedig saját czéljaira forditotta A csendőrség fogva tartotta a csaló-gépügynököt s bekisérte a kis czelli kir. járásbiróság fogházába. A rejtélyes idegen ügyében a vizsgálat folyik.

— **A vasárnapi munkaszünet módositása.** A kereskedelmi minisztér hatályon kivül helyezvsn az 1891. évi XII. tcz. 3. §-a alapján az ipari munkának vasárnapi szünetelása tárgyában eddig kibocsátott rendeleteket, az ipari munkának vasárnapokon végezhetését e hó 13-án kelt 58556. sz. rendeletével ujból szabályozta. Az ujonnan kibocsátandó s a hivatalos lap legközelebbi számai egyikében közzéteendő rendeletében összefoglalva lesznek a már eddig is engedélyezett kivételek. A rendelet a kereskedelmi üzletek tekintetében kétirányu intézkedést tartalmaz. Az egyik szól Budapest székesfőváros területére s e szerint a fővárosban az élelmiszerek elárusitásával foglalkozó üzletek vasárnapokon d. e. 10 óráig tarthatók nyitva. Egyes üzletek egész vasárnapon át zárva tartandók. — A vidéken ugy az élelmiszerek elárusitásával, valamint egyéb üzletek d e. 10 óráig lesznek nyitva tarthatók. A pékipar az ország egész területére egységesen van szabályozva és pedig akként, hogy a sütes vasárnapon d. e. 10 óráig folytatható, 10—12 óráig végezhetők a magánosok által atadott tésztanemüek vagy pecsenyefélék kisütése. Ez azonban csak egy erre önként vállalkozó munkás által végezhető. Tehát a pékipari alkalmazottak munkaszünete 10 órakor kezdődik és tart másnap reggel 6 óráig. A borbély- és fodraszüzletekre nézve a rendelet azon változtatást lépteti életbe, hogy a odrász- és borbélyipari munka ezentul csak déli 12 óráig végezhető. Az eddigi rendelkezést, mely megengedte, hogy hideg husnemüek, mint kolbász, sonka és az ugynevezett hideg felvágott, valamint a sajtnemüek vasárnapokon este 6 órától 9 óráig árusithatók, ezen rendeletet hatályon kivül helyezte.

— **Az ujabb sorozás.** A vármegyében ujabban a következőleg állapitották meg a sorozási határnapokat: Kis-Czellben julius 1, 2, 3, 4. Sárváron julius 6, 7, 8, 9. Kőszegen julius 11. A kőszegi járásban julius 13, 14, 15. Felsőeőrön julius 17, 18, 20, 21, 22. Vasváron julius 24, 25, 27, 28, 29. Körmenden julius 31, augusztus 1, 2, 3, 4. Németujváron augusztus 6, 7, 8, 10, 11. Szentgotthárdon augusztus 13, 14, 17, 19, 21, 22 Muraszombaton augusztus 25, 26, 27, 28, 29. Ez azonban még most sem biztos határidő, mert hát minden attól függ, vége lesz-e addig a képviselőházban dühöngő obstrukczionak, vagy sem? A vármegye területén összesen 9288 legény vár arra, hogy a sorozó-bizottság elé kerüljön. Ez a szám igy oszlik meg: kis czelli járás: 818, sárvári járás: 712, Kőszeg város 135, kőszegi járás 573, felsőeőri járás 1128, vasvári járás 890, körmendi járás 741, németujvári járás 1288, szentgotthárdi járás 1059, Szombathely városi 269, Szombathely járási 717.

— **Uj postahivatal.** A soproni m. kir. posta- és távirda-igazgatóság értesitése szerint Ostfi-Asszonyfa pályaudvaron postaügynökség lépett életbe, mely bárhová szóló levélpostai küldemények, továbbá csak a belföldre, Ausztriába, a megszállott tartományokba és Németországba szóló, 1000 korona értéket meg nem haladó pénz és csomagküldemények felvételével, továbbitásával, leadásával és utalvány, nemkülönben postatakarékpénztári ügyek lebonyolitásával van megbizva.

— **Vasuti napszámosok nyugdija.** Nagy fontosságu ügyben folynak most a kereskedelemügyi miniszteriumban az előmunkálatok. A nyugdijintézetnek minél szélesebb alapra való fektetése a vasuti alkalmazottak körében amugy is régi terv. Ez év elején történt, hogy kilátásba helyezték a leszámoló hivatalok napidijasainak fölvételét is a nyugdijintézetbe, most pedig részeltetni kivánják a nyugdijból a vasuti napszámosokat is. A tervezet szerint azok részesülnek nyugdijban, illetőleg azokat veszik föl az alapba, akik legalább 270 napot töltöttek évenkint napszámban. Jelenleg már össze is irják őket, amire vonatkozólag a miniszteriumból kimentek az alantas hatóságokhoz az utasitások. A szép terv, ha nem gördül elébe semmiféle akadaly és megvalósul, a társadalomnak egy nehéz fizika munkát teljesitő részét menti meg az elnyomorodás keserveitől.

— **Az agrártörekvések jövője.** Bernát Istvánnak, a Magyar Gazdaszövetség igazgatójának nem régiben Pozsonyban tartott előadása különlenyomatban is megjelent. Bernát párhuzamot von Augusztus római császár kora és a mai idők között, mely feltünően hasonló. A föld szabadságát hirdették akkor is — éppen ugy, mint ma — amit a föld eladósulása követett. Az ujkori fejlődés irányát tárgyalva, érdekesen fejti ki, hogy mint szorult az idealizmus háttárbe, és lett a pénz urrá, az ember pedig eszközzé. Az ennek nyomában felsarjadó reakczió megteremtette a szoczializmust, az agrarizmust, mely sok tekintetben hasonló mozgalom: az emberi méltóság visszaállitása iránti küzdelem. Továbbá a hallgatókhoz intézi szavait, fe hivja a főiskolai ifjuságot arra, hogy álljanak ezen ideális törekvések zászlója alá.

— **Állategészségügy.** Rába-Sömjénben az urodalmi cselédség sertesei között dühöngött sertésvész megszünvén, e hó 15-én a község az elrendelt zarlat alól feloldatott.

— **A „csuvározás" elleni mozgalom.** Az „Országos Molnár-Egyesület" szombathelyi körzete ez év márczius havában tartott ülésén határozottan állást foglalt a molnársságot kárositó, ugynevezett „csuvározás" ellen, mely az őrlendő gabonának kocsival községről-községre való összehordásában áll.

A gyülés tisztességtelen versenynek bélyegezte e müveletet s elhatározta, hogy annak Vasvármegye területén leendő üzését minden kinálkozó törvényes eszközzel megfogja akadályozni. A gyülés ezen határozatát a vasvármegyei molnárok kétharmada aláirta.

Egy töredék azonban, nem törődve a törvénnyel, sem a hozott határozattal, a csuvározást éppen csak ugy folytatja, mint azelőtt.

Ennek megakadályozása czéljából a molnárkörzet vezetősége feljelentéseket tett egyes szilgabirói hivatalnál, amivel elérte azt, hogy másodfoku alispáni határozattal az 1900. évi XX'. t.-cz 1. §-ába ütköző kihágásnak lett kimondva a csuvározás.

Ez a határozat véget vetett volna az őrlendő gabona községről-községre való összehordásának, ha az érdekelt molnárok más formát nem választottak volna arra, hogy a csuvározást ennek daczára is tovább folytathassák.

Most ugyanis az illető molnár, ki csuvározni akar, már kész megrendelő levéllel a zsebében jár a községekben házról-házra s minthogy az őrlésnek ily módon történő megrendelését a törvény nem tiltja, a gazdákkal e levelet igyekszik aláiratni.

Mikorra aztán megtörtént az aláirás, már áll a molnár kocsija is, mely az őrlendő gabonát elszállitja.

Ez az eljárás még a vármegye egyik szabályrendeletébe is ütközik, mely kimondja u. i., hogy minden molnár a megőrlés végett átvett gabonát az őrlető jelenlétében tartozik hitelesitett merlegen leméretni; — s tulajdonképpen azon molnárok megélhetését veszélyezteti, kik a csuvározást a szombathelyi körzetgyülés óta abban hagyták, de akiknek őrlető közönsége a csuvározáshoz volt szokva.

Ennek a mélyre vágó bajnak megszüntetése czéljából erélyes mozgalmat inditott most a vármegyei molnárkörzet, melynek nevében Klepeisz Ferencz, az Országos Molnár-Egyesület alelnöke, továbbá Steindl Károly, Gőndöcs József, Putz Sándor és Techet Bódog körzeti tagok beadványnyal fordultak a vármegye alispánjához s e beadványban a csuvározásnak ugy direkt, mint indirekt uton való megszüntetését kérelmezik.

— **Internátus elemi iskolásfiuk számára.** Budapesten a Kis-Svábhegyen levő fiu nevelőintézetbe 6—10 éves fiuk vétetnek fel. A havi dij 60 korona. Ezért a növendék: tanitást, élelmezést és ruházatot kap. Bővebb felvilágositással szivesen szolgál az igazgatóság. — Budapesten, I. kerület Istenhegyi-ut 32. szám.

— **Minden hölgy szeret** elegánsan és szépen viselkedni amihez természetes a jó és szép füző adja meg a szép alakot. Hogy ezt elérhessük, vásároljunk Rózsa Sándor divatáru-kereskedőnél Kis-Czellben, ki áruházát a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg annyira megnagyobbitotta és oly szép dolgokkal látta el, hogy ott a legkényesebb igényeket kielégitik.

Köszönetnyilvánitás.

Boldogult férjem halála alkalmával számosan kerestek fel ugy levélben, és szóval is részvétüknek adtak kifejezést az engem és gyermekeimet ért csapás felett. Mindazoknak, kik a sulyos megpróbáltatások napjaiban részvétüknek adtak kifejezést, s mindazoknak, kik a megboldogult temetésén megjelenni szivesek voltak, de különösen a fötisztelendő papságnak, a kis-czelli Ipartestületnek és elhalt férjem leány növendékeinek, kik koszorut helyeztek ravatalára, ez uton mondok halas köszönetet.

Kis-Czell, 1903. junius 20.

Özv. Porpáczy Ferenczné.

„Szent Anna“ malátakészitmények és italok a legjobbak.

Szt. Anna Malátacakes

minden egyéb liszt hozzáadása nélkül 70—80% maláta kivonatot tartalmazó malátából készül. A legjobb és legizletesebb **tea- és tápsütemény** felnőttek es gyermekeknek; egészségesek és betegeknek. 1 nagy doboz 2.— korona. 1 kis 50 fillér.

Szt. Anna Maláta-Likőr

a legjobb és legegészségesebb üditő ital, kellemes izü és zamatu, tiszta, festetlen ital. **A likőrök királya.** 1 palacz 2.30 korona

Szt. Anna Malátakeserü

kitünő izü és hatásu, kiváló gyomorerősitő, étkezés előtt 1—2 pohárral az étvagyat gerjeszti és az emésztést elősegiti. 1 palaczk 2.30 korona.

A Szt. Anna malátakészitményeket elsőrangu orvosi tekintélyek ajánlják.

Kizárólagosan gyártja:

a Szt. Anna Malátakészitmény Vállalat KIS-VELENCZÉN.

— **Tanonczul azonnal** felvétetik egy szolid fiu **Fábján** Dezső kovácsmesternél Kis-Czell.

433—903.

Árverési hirdetmény.

A Somlyóvásárhelyi Vallás-alap. urodalom tulajdonát képező Vasvármegye Karakó községben levő kétkérekü alulcsapó s a Marczal folyón levő örlőmalom 1835—1600 □-öl vizállással a hozzátartozó molnárlak 720 □ öl belsőséggel 1903 október hó 1-től 1909 október hó 1 ig terjedő béridőre a somlyóvásárhelyi közalap. Gazd. Felügyelőségnél

folyó évi julius hó 15-én d. e. 11 órakor

zárt irásos versenytárgyalás utján bérbe fog adatni.

Az 1 koronás bélyeggel és 140 kor. bánatpénzzel ellátott, saját kezüleg irt ajánlatok, melyekben a beigert évibér szám és betüvel világosan kiirandó és kijelentendő, hogy az ajánlattevő a feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti, fenti határnap d. e. 11 órájáig alulirott felügyelőségnél benyujtandók.

Utótávirati, a feltételektől eltérő és késön érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverési feltételek alulirt felügyelőségnél betekinthetők.

Somlyó Vásárhely, 1903 junius 14.

1 - 3 **Kir. Közalap. Gazd. Felügyelőség.**

Árverési hirdetmény.

Vb. Reisinger Izidor jánosházai czég csődtömegéhez tartozó, a csődleltár 1/607. t. a. felvett 9502 kor. 28 fillére becsült vasáruk, kapa, kasza, sarló, kályha, takaréktüzhely. villa, füstcső, szecskavágó, ekerészek, tizedes mérleg, kocsi-tengelyek, rosta, cséplőgép. járgány, szálvas, abroncsvas, sinvas, edények, lánczok, zárak, ajtó- és ablakvasalások, furó stb. stb.

1903. évi junius hó 24-én d. e. 9 órakor

kezdve, folytatólag a következő napokon Jánosházán a raktárban es az üzleti helyiségben kisebb részletekben, készfizetés mellett; a csődválasztmánynak 1903. évi junius hó 10 én kelt határozata folytán nyilvános birói árverésen elfognak adatni.

Kis Czellben, 1903 junius 11.

Dr. Pletnits Ferenc.

SEIFERT JÓZSEF POZSONY Halászkapu-utcza 4. szám.

cs. és kir. udv. fegyvereszállitó. • Interurbahn telefon 252.

Ajánlja dus raktárát:

Henri Pieper eredeti Diana fegyverekből ugyszinte czélszerü Hammerle-fele fegyverekből,

J. P. Sauer u. Sohn czég Krupp Frigyes-féle különleges acélcsövü fegyverekből,

eredeti gyári árakon.

Ezen fegyverek a jelenkor **legmegbizhatóbb** és **legjobban levő vadászfegyverei s kimeritő leirással**, valamint számos előkelő **vadászkedvelők** és hivatásos **vadászreferenczivel**, ugyszintén **árjegyzékkel** készséggel szolgálok.

Cs. és kir. állami áruda [illegible] vadászati és tárcsa-lőporral töltött töltények, továbbá szállitok minden fajta **kész vadásztöltényeket** mindenkor pontosan és frissen töltve minden kaliberühöz a legolcsóbb áron.

Vadászati, utazási és sportkülönlegesség! Saját lövölde!

A **pozsonyi** II ik mezőgazdasági országos **kiállitás** alkalmával **vadász fegyvereim** es vadászeszközök az egyedüli aranyérmet nyertek.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi ministerium által jóváhagyott iscz leti állomás és élelmszerek vizgáló intézete álta Bécs IX., Spitalgasse 31.

Minden vevő jogositva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant emlitett intézetben (Wien IX.) dijmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK Barcolában Triest mellett ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész-egyesület kisérleti állomása ellenőrzese alatt áll. — 1/1 palaczk 5 korona, 1/2 palaczk 2 60 korona.

KAPHATÓ: *Janosházán*: Singer Sándor-nál, nagybani eladás a vidék részére Sattler Józsefnél *N.-Kanizsán*.

Minden vevő jogositva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant emlitett intézetben (Wien IX.) dijmentesen megvizsgáltatni.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi ministerium által óvásban 97 tt kisérleti állomás és élelmszerek vizgáló intézete álta Bécs IX., Spitalgasse 31.